

Solidarność 1830. Niemcy i Polacy po Powstaniu Listopadowym

Solidarność 1830. Niemcy i Polacy po Powstaniu Listopadowym

Galeria Wystaw Czasowych II piętra

29 listopada 2005 r. – 31 stycznia 2006 r.,

Wystawę przygotował Zamek Królewski w Warszawie we współpracy z Muzeum Kultur Europejskich w Berlinie (Państwowe Muzea w Berlinie/Fundacja Pruskiego Dziedzictwa Kulturalnego) dla upamiętnienia 175. rocznicy wybuchu powstania listopadowego. Przedsięwzięcie zainspirowała m.in. polsko-niemiecko-francuska ekspozycja fotograficzna *Wiosna jesienią. Od polskiego listopada do niemieckiego maja. Europa Narodów 1830 – 1832*, prezentowana w kilkunastu miastach polskich i niemieckich (Gdańsk, Gorzów Wlkp., Kraków, Legnica, Poznań, Świnoujście, Szczecin, Wrocław, Berlin, Brandenburg, Darmstadt, Drezno, Eisenhüttenstadt, Frankfurt nad Odrą, Lipsk, Ludwigsburg, Rastatt, Schwedt).

Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie, stała się jednym z ważniejszych wydarzeń Roku Polsko-Niemieckiego (2005/2006).

Ekspozycja była prezentacją wydarzeń, których obecność w polskiej świadomości zbiorowej jest znikoma. Po upadku powstania listopadowego, kiedy tysiące uchodźców polskich musiało opuścić kraj, wielu z nich spotkało się na terenie państw niemieckich z przychylnym przyjęciem miejscowych społeczności: na rzecz Polaków tworzone komitety wspierające, przeprowadzano zbiórki pieniężne, urządzano bale i koncerty charytatywne. Obecność polskich uchodźców w Niemczech umocniła tam tendencje liberalno-demokratyczne i zjednoczeniowe.

Dietrich Monten, *Finis Poloniae* 1831, 1832, Alte Nationalgalerie - Staatliche Museen zu Berlin

Na wystawie prezentowane były eksponaty ze zbiorów polskich i niemieckich (ogółem ok. 200): malarstwo (m.in. symboliczny obraz Dietricha Montena *Finis Poloniae* ze zbiorów Alte Nationalgalerie w Berlinie), grafika niemiecka dokumentująca przebieg walk powstańczych w Królestwie Polskim, dokumenty archiwalne, ukazujące aktywność społeczeństwa niemieckiego oraz oficjalną politykę państw niemieckich, wreszcie prasa i publikacje wspomnieniowe.

Piotr Michałowski, *Napoleon konno wydający rozkazy*, 1835 – 37, Muzeum Narodowe we Wrocławiu

Marsz starozakonnych Gwardyi Narodowej, druk muzyczny, 1831, Zbiory Jürgena Rasinskiego (Berlin)

Ary Scheffer, *Polonia*, 1831, Muzeum Narodowe w Warszawie

Mój mąż lubi ich szczególnie, ... tych ułanów!, Gihaut (?), Muzeum Polskie w Rapperswil

Ekspozycji towarzyszył dwujęzyczny katalog, w którym zamieszczone zostały noty autorskie, z pełną informacją o prezentowanych dziełach, wraz z ich dokumentacją fotograficzną oraz eseje, m.in. dr. Claude Keischa, prof. Konrada Vanji – *Finis Poloniae 1831*, Dietricha Montena – *Analiza motywu*, Klause Zernacka – *Polskie powstanie listopadowe 1830 z perspektywy europejskiej*, dr. Agnieszki Morawińskiej – *Sztuka polska ok. 1831 r.*, dr.

Piotra Majewskiego – *Sage nie, du gehst den letzten Weg. Niemcy i Polacy po powstaniu listopadowym*.

Muzeum Kultur Europejskich w Berlinie-Dahlem, po zakończeniu ekspozycji w Zamku Królewskim, zaplanowało prezentację wystawy w swojej siedzibie (1 marca – 30 kwietnia 2006).

Kuratorami wystawy byli: dr **Piotr Majewski** i **Anna Kuśmidrowicz-Król**.

Wystawa była czynna: od **wtorku** do **soboty** w godz. **10.00 – 16.00**, w **niedziele** w godz. **11.00–16.00**.

Bilety: normalny **8 zł**, ulgowy **4 zł**.

Wystawę można było także zwiedzać w ramach trasy II (Apartament Wielki i Królewski oraz wystawa) – bilety w cenie: **18 zł** (normalne) i **12 zł** (ulgowy). W niedziele zwiedzanie bezpłatne w ramach trasy niedzielnej.

Institucje wypożyczające obiekty:

Biblioteka Narodowa w Warszawie
Muzeum Historyczne m.st. Warszawy
Muzeum Narodowe w Krakowie
Muzeum Narodowe w Poznaniu
Muzeum Narodowe w Warszawie
Muzeum Narodowe we Wrocławiu
Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
Zamek Królewski w Warszawie

Alte Nationalgalerie – Staatliche Museen zu Berlin
Bad Dürkheim, Heimatmuseum
Bayerisches Hauptstaatsarchiv, München
Breslauer Sammlung Köln, Karl-von-Holtei-Archiv
Deutsches Historisches Museum, Berlin
Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin
Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg
Klaus Haußmann, Friedenfels
Historisches Museum der Pfalz Speyer
Institut für Stadtgeschichte Frankfurt am Main
Kunstabibliothek – Staatliche Museen zu Berlin
Kupferstichkabinett – Staatliche Museen zu Berlin
Kupferstich-Kabinett, Staatliche Kunstsammlungen Dresden
Landesarchiv Baden-Württemberg, Abt. Generallandesarchiv Karlsruhe
Landesarchiv Baden-Württemberg, Abt. Staatsarchiv Ludwigsburg
Landesarchiv Nordrhein-Westfalen Hauptstaatsarchiv Düsseldorf

Landesarchiv Speyer
Landesbibliothekszentrum Rheinland-Pfalz/Pfälzische Landesbibliothek Speyer
Lippische Landesbibliothek Detmold
Münchner Stadtmuseum
Museum Europäischer Kulturen – Staatliche Museen zu Berlin
Dr. Thomas Niewodniczański, Bitburg
Annik Pietsch, Berlin
Prof. Jürgen Rasinski, Berlin
Richard-Wagner-Museum/Nationalarchiv der Richard-Wagner-Stiftung Bayreuth
Sächsisches Staatsarchiv – Hauptstaatsarchiv Dresden
Sächsisches Staatsarchiv – Staatsarchiv Leipzig
Staatsbibliothek zu Berlin Preußischer Kulturbesitz
Stadt Frankfurt am Main, der Magistrat, Historisches Museum
Stadt Mainz, Stadtarchiv
Stadtarchiv Heidelberg
Stadtarchiv Worms
Stiftung Stadtmuseum Berlin
Muzeum Polskie w Rapperswilu/Polenmuseum in Rapperswil
Bibliothèque Polonaise de Paris - Société Historique et Littéraire Polonaise/ Towarzystwo
Historyczno-Literackie i Biblioteka Polska w Paryżu